

Egy ideális ékszer

NÉMETH KRISZTINA: IDŐ-ÉKSZER / ENTRÓPIA

Ideális *múzeumi* tárgy – gondolja a muzeológus.

Ez az áttetsző, légies, de formatartó acélháló – a szálak végét lezáró kis aranygömbökkel – látványos és nagy méretű, élményt nyújtó művészi alkotás, igazi kiállítási darab. És bár nem ez a protokoll egy múzeumban, muszáj kipróbálni, és nyakékként is működik! Egyedül műtárgyvédelmi szempontból jelent kihívást. Hiszen Németh Krisztina ezt a 2010-ben, diplomamunkaként készítette, az Iparművészeti Múzeumba került ékszerét sérülékeny, korrózióra érzékeny acélszálakból szötte, belekódolva az idővel bekövetkező állapotromlás.

Az *Idő-ékszer*nek nemcsak múltékony anyaga, de a szabályosból szétzilálódó formája is – anélkül, hogy címét ismernénk – az elmúlásra figyelmeztet. Címe arra kényszerít, hogy utánanézzünk és alaposabban értelmezni próbáljuk az entrópia fogalmát, a rendezettől a rendezetlen felé vezető törvényszerű folyamatokat. Elgondolkodjunk rendről és rendtelenségről, a természetben maguktól végbemenő folyamatok irányáról, elkerülhetetlenségéről.

Diplomamunkához képest szokatlanul elmélyült és érett alkotás, amelyhez az idő összetett fogalmának különböző tudományterületeket – többek közt a biológiát, geofizikát, pszichológiát, történettudományt – felölelő, számtalan vetületének is utánaolvasott az alkotó.

Ideális *iparművészeti* tárgy – gondolja a művészet-történész.

Forma és tartalom, komoly tervezőmunka, precíz kézművesmunka és mély átgondoltság jellemzi, ugyanakkor teljesen megfelel az iparművészet kritériumainak. Viselésre is alkalmas, mégis elsősorban kiállítási darab, igazi élményt nyújtó művészi alkotás kiegészülve az ékszerfunkcióval. Mindezek a kortárs ékszerművészet egyik kiemelkedő alkotásává avatják ezt a darabot, amely 2011-ben a Magyar Formatervezési Díj – Nemzeti Erőforrás Minisztérium különdíját is elnyerte. Amellett, hogy látványos és elgondolkodtató, nagyon „technikás” ékszer, amelyet az Iparművészeti Múzeum Ötvösgyűjteménye őriz – a legutóbbi, *Szubjektív* című kiállításába is beválogatva –, de nem lenne vitatható az sem, ha a Textilgyűjteménybe

került volna. Kísérletek sorára volt szükség a létrejöttéhez, de valójában az egyik legősibb kézművestechnikát, a szövést veszi alapul.

NÉMETH Krisztina: Idő-ékszer / Entrópia. Nyakék

Krisztina NÉMETH: Time jewel / Entropy. Necklace | Modell: Zsabokorszky Lili
Fotó: Püspöki Apor

A szövet textilipari értelemben hosszanti és keresztirányú fonalak rendszere. Németh Krisztina *Idő-ékszere* inkább háló vagy szövődék, amely fém anyagánál fogva térbeli formák kialakítására is alkalmas. Az alkotó számos kísérletet végzett, mire a belső mag és a lágy – a munkafolyamat során egyre merevebbé váló – fémhuzalok segítségével létrejött ez a plasztikus, formatartó ékszerobjekt. A pontos kézművesmunka nem véletlen: Németh Krisztina egyetemi tanulmányait megelőzően az aranyműves- és díszvésnökszakmát is kitanulta.

A fémháló alkalmazása az iparművészet különböző területei – textil- és fémművesség – közti határok elmo-

NÉMETH Krisztina: Idő-ékszer / Entrópia. Nyakék | Krisztina NÉMETH: Time jewel / Entropy. Necklace | 2010, 112 db 0,4 mm átmérőjű acélszál szövédéke, végükön aranygömbök, 40x32x22 cm (Iparművészeti Múzeum, Budapest, Itsz. 2013.2.1.)

Fotó: Püspóki Apor

sására, különféle anyagokkal és szövés technikákkal való kísérletezésre, egyes évszázados régi technikák, például a hurkolt vagy drótfonatos magyar majc hagyományainak tanulmányozására is lehetőséget nyújthat. A fémszövés az *Idő-ékszer* megszületése után is Németh Krisztina

érdeklődésének középpontjában maradt. Ma is folytatja a kísérletezést – új anyagok és módszerek bevonásával – ezzel a számos lehetőséget rejtő, speciális, légies technikával.

PANDUR Ildikó
művészettörténész